

УДК 55 (063)
ББК 26.3я431
Н 73

Редакційна колегія: **В.С.Бакіров**, д.соц.н., проф., академік НАНУ (голова редакційної колегії), **В.А.Пересадько**, д.геогр.н., проф. (заступник голови редакційної колегії), **А.В.Матвєєв**, к.геол.н, доц., **І.В.Височанський**, д.геол-мін.н, проф., **А.І. Лур'є**, д.геол-мін.н, проф., **І.М. Фик** д.т.н., проф., **Е.С.Тхоржевський**, к.геол-мін.н., доц., **В.Г.Космачов**, к.геол-мін.,н., доц., **С.В.Горайнов**, к.геол-мін.,н., доц., Кузько М.С., Самчук І.М., Колосова І.В.

Затверджено до друку рішенням Вченої Ради факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна (протокол №11 від 16.05.2016)

Н 73 Новітні проблеми геології. Матеріали науково-практичної конференції пам'яті В.П.Макридіна (м.Харків, 27-28 травня 2016 р./ гол.ред.колегії В.С.Бакіров. – Х.:Видавництво Іванченка І.С., 2016. - 119 с.
ISBN 978-617-7377-13-8.

УДК 55 (063)
ББК 26.3я431

Публікації пройшли внутрішнє рецензування. Тексти представлено в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також за добір та точність наведених відомостей.

Адреса редакційної колегії: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, майдан Свободи, 4, м.Харків, 61022, к.6-65, тел. 8 (057) 707- 55-65, e-mail: makridin@ukr.net.

ПЛЕНАРНІ ДОПОВІДІ

А.М.Распопов

З ДОСВІДУ РОБОТИ ГУРТКІВ ГЕОЛОГІЧНОГО КРАСЗНАВСТВА
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА СТАНЦІЯ
ЮНИХ ТУРИСТІВ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

7

СЕКЦІЯ 1: ПАЛЕОНТОЛОГІЯ, СТРАТИГРАФІЯ, ПАЛЕОГЕОГРАФІЯ**Гавришків Г. Я., Гасвська Ю. П., Попп І.Т.**

9

ПАЛЕООКЕАНОГРАФІЧНІ УМОВИ УТВОРЕННЯ ПАЛЕОЦЕН-
ЕОЦЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТИНЕНТАЛЬНОЇ
ОКРАЇНИ КАРПАТСЬКОГО СЕГМЕНТУ ОКЕАНУ ТЕТІС

Гриценко В.П.

11

МАЛИНОВЕЦЬКА СЕРІЯ (СИЛУР ПОДІЛЛЯ)

Іванченко К. В.

13

ПАЛЕОНТОЛОГІЯ ВЕНДСЬКИХ ВІДКЛАДІВ ВОЛИНО-ПОДІЛЛЯ

Кохан О. М.

15

ПАЛЕООКЕАНОГРАФІЯ ОЛІГОЦЕН–НИЖНЬОМОЦЕНОВИХ
(МАЙКОПСЬКИХ) ВІДКЛАДІВ
КАРКІНІТСЬКО-ПІВНІЧНОКРИМСЬКОГО
ОСАДОВО-ПОРОДНОГО БАСЕЙНУ

Кошіль Л.Б., Гнідець В.П., Григорчук К.Г., Яковенко М.Б.

17

ЛІТОЛОГО-ФАЦІАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ
НАФТОГАЗОПЕРСПЕКТИВНИХ ОБ'ЄКТІВ В ЕЙФЕЛЬСЬКИХ
ВІДКЛАДАХ ПЕРЕДДОБРУДЗЬКОГО ПРОГІНУ

Крохмаль А.И.

19

ОДОНТОМЕТРИЯ И ФИЛОГЕНЕЗ ПОЛЕВОК ПОДРОДА *MICROTUS* В
ПЛЕЙСТОЦЕНЕ ЮГА ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ

Ляшова М.П.

21

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІКРОФАЦІЙ ВІЗЕЙСЬКИХ
КАРБОНАТНИХ ПОРІД ПІВДЕННОГО ДОНБАСУ ТА ПІВДЕННОЇ
ПРИБОРТОВОЇ ЗОНИ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ

Огар В.В., Клевцовський А.В.

23

НИЖЬОВІЗЕЙСЬКІ КОРАЛИ ДОНЕЦЬКОГО БАСЕЙНУ

Ольштинська О.П.

25

БІОЗОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПАЛЕОГЕНУ УКРАЇНИ ЗА
КРЕМЕНИСТИМИ МІКРОФІТОФОСИЛЯМИ

Попова Л. В.

27

ДИНАМІКА ВИДОВИХ АРЕАЛІВ ХОВРАХІВ (*SPERMOPHILUS*) І
ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНІ БАР'ЄРИ

Ревєр А.О.

30

ГЕОЛОГІЧНА ПАЛЕООКЕАНОГРАФІЯ ПІВДЕННОКЕРЧЕНСЬКОГО
СЕДИМЕНТАЦІЙНОГО БАСЕЙНУ У РАННЬООЛІГОЦЕНОВИЙ ЧАС

Рябокоть Т.С.

32

АСПЕКТЫ ЗОНАЛЬНОГО ДЕЛЕНИЯ ЭОЦЕНА ЮЖНОЙ УКРАИНЫ ПО
ПЛАНКТОННЫМ ФОРАМИНИФЕРАМ

Сиренко Е.А.	34
ПАЛИНОЛОГИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ К ХАРАКТЕРИСТИКЕ ГРАНИЦЫ ПЛИОЦЕН-КВАРТЕР В КОНТИНЕНТАЛЬНОМ РАЗРЕЗЕ ВЕРХНЕГО КАЙНОЗОЯ УКРАИНЫ	
Соколова Е.А.	36
ПЕРЕЛОМНЫЕ РУБЕЖИ В СМЕНЕ СОСТАВА ТАНАТОЦЕНОЗОВ ПОЗДНЕМЕЛОВЫХ ПЛАНКТОННЫХ ФОРАМИНИФЕР В ТИХОМ ОКЕАНЕ	
Терешенко В.О.	38
ВМІСТ БРОМУ В ПІДЗЕМНИХ РОЗСОЛАХ – ІНДИКАТОР ПАЛЕОГЕОГРАФІЧНИХ УМОВ РАНЬОПЕРМСЬКОЇ ЕВАПОРИТОВОЇ СЕДИМЕНТАЦІЇ В ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКІЙ ЗАПАДИНІ	
Тхоржевский В.Э.	40
РАННЕЮРСКИЕ SPIRIFERIDA (BRACHIURODA) УКРАИНСКИХ КАРПАТ (ЗОНЫ ПЕНИНСКИХ УТЁСОВ)	
Тхоржевский В.Э.	43
РАННЕЮРСКИЕ SPIRIFERIDA (BRACHIURODA) КРЫМА	
Удовиченко Н.И.	46
О НЕКОТОРЫХ СТРАТОТИПАХ ДОКИЕВСКОГО ПАЛЕОГЕНА ДОНБАССА	
Шевченко Т.В.	48
ДО ПИТАННЯ ПРО СУМСЬКУ СВІТУ ПАЛЕОГЕНУ ПІВНІЧНОЇ УКРАЇНИ	
Шоміна А.Д.	50
ФОРАМІНІФЕРИ КАМΠΑНСЬКОГО ТА МААСТРІХТСЬКОГО ЯРУСІВ ДВОРІЧАНСЬКОГО ТА КУП'ЯНСЬКОГО РАЙОНІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	

СЕКЦИЯ 2: ГЕОЛОГИЯ КОРИСНЫХ КОПАЛИН

Бухтатий В.М.	52
СУЧАСНІ МЕТОДИ З ОПИСУ КЕРНУ В НАФТО-ГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Бучинська І. В., Шевчук О. М., Марчак М. М.	55
ЗВ'ЯЗОК ПОРИСТОСТІ ТА РОЗМІРУ УЛАМКОВИХ ЗЕРЕН НА ПРИКЛАДІ ПІСКОВИКІВ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОГО ВУГЛЕНОСНОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКО-ВОЛИНСЬКОГО БАСЕЙНУ	
Вергельська Н.В.	57
ВПЛИВ ГІДРОДИНАМІЧНОГО РЕЖИМУ НА ГАЗОНОСНІСТЬ ВУГЛЕПОРОДНИХ МАСИВІВ	
Вертюх А.М.	59
ТУРНЕЙСЬКО-НИЖНЬОВІЗЕЙСЬКИЙ КАРБОНАТНИЙ КОМПЛЕКС: ЛІТОЛОГО-СТРАТИГРАФІЧНЕ РОЗЧЛЕНУВАННЯ, КОРЕЛЯЦІЯ, ІНДЕКСАЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ У ПІВДЕННІЙ ПРИБОРТОВІЙ ЗОНІ ДДЗ	
Євдошук М.І., Кришталь А.М., Ісаєв Ю.В.	62
СУЧАСНИЙ СТАН ПОГЛЯДІВ НА ФОРМУВАННЯ ПОКЛАДІВ ГАЗУ В НЕТРАДИЦІЙНИХ КОЛЕКТОРАХ	

Ковальчук М.С., Крошко Ю.В. ЕВОЛЮЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ РЯД ІЛЬМЕНІТОНОСНИХ КІР ВИВІТІЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ШИТА ТА МЕЗОЗОЙСЬКИХ ПРОДУКТІВ ЇХ РОЗМИВУ І ПЕРЕВІДКЛАДЕННЯ	64
Лівенцева Г.А., Євлошук М.І. ФОРМУВАННЯ ВУГЛЕВОДНЕВИХ ТЕХНОГЕННИХ СИСТЕМ ВІДПРАЦЬОВАНОГО ПРОСТОРУ ЛЬВІВСЬКО-ВОЛИНСЬКОГО БАСЕЙНУ	66
Мансуров Р.Х. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОЛОТОНОСНИХ МИНЕРАЛИЗОВАНИХ ЗОН РУДОПРОЯВЛЕННЯ ЮЖНОЕ (ЕНИСЕЙСКАЯ ЗОЛОТОРУДНА ПРОВІНЦІЯ)	68
Мачуліна С.О. ПРОЯВИ НАФТОЇДІВ В ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ДОНБАСЬКОМУ РАЙОНІ ЯК ПОКАЗНИКИ ТЕКТОНО-ГЕОДИНАМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	70
Митропольський О. Ю. ОСАДОВО-КОЛЬМАТАЦІЙНИЙ ВАРІАНТ УТВОРЕННЯ МАРШАЛІТУ	73
Назаренко В.В., Беспалова О.М. ДОСЛІДЖЕННЯ БОЛОТНИХ МАСИВІВ ТА ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТОРФОВИЩ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	75
Прибилова В.М., Хоу Чунсян ПЕРСПЕКТИВИ ОСВОЄННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ВУГЛЕВОДНІВ В КИТАЇ	77
Расвський Я. О. ФАЦІЇ ПРОДУКТИВНОГО ГОРИЗОНТУ А-8 КОБЗІВСЬКОГО ГАЗОКОНДЕНСАТНОГО РОДОВИЩА (ГКР)	80
Самчук І.М. ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ НИЖНЬОПЕРМСЬКИХ ВІДКЛАДІВ У ПРОГИНАХ ПІВДЕННОГО СХОДУ ДНІПРОВСЬКО- ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ	82
Святенко Г.С. ЩОДО ГЕНЕЗИСУ І УМОВ АКУМУЛЯЦІЇ ПОКЛАДІВ ВУГЛЕВОДНІВ МЕЗОЗОЙСЬКОГО КОМПЛЕКСУ ДДЗ	83
Терешенко В.О.*, Фик І.М.*, Кривуля С.В.**, Лагутін А.А.** ЩІЛЬНІ ГАЗОНАСИЧЕНІ ПОРОДИ ЯК ДЖЕРЕЛО СПОНТАННОГО ВИДОБУТКУ НЕТРАДИЦІЙНОГО ГАЗУ НА ПІЗНІХ СТАДІЯХ РОЗРОБКИ МАСИВНО-ПЛАСТОВИХ ПОКЛАДІВ	86
Тунік О.В. ТЕРМОБАРИЧНІ УМОВИ ПРОДУКТИВНОЇ ТОВЩІ КОТЕЛЕВСЬКОГО ТА БЕРЕЗІВСЬКОГО ГАЗОКОНДЕНСАТНИХ РОДОВИЩ (ПІВНІЧНО- СХІДНА ЧАСТИНА ДДЗ)	89
Фігура Л. КОРА ВИВІТРЮВАННЯ ТА ЗОЛОТОНОСНІСТЬ КАПІТАНСЬКОЇ ДІЛЯНКИ (СЕРЕДНЄ ПОБУЖЖЯ)	92
Філюшкін К., Вакарчук С., Данишурка Н. ДО ПИТАННЯ ПОДАЛЬШИХ ПОШУКІВ ВВ У МЕЖАХ СТАРОБІЛЬСЬКО-МІЛЛЕРІВСЬКОЇ МОНОКЛІНАЛІ	94
Червоний Б. Г. ПРАКТИЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОМИСЛОВО- КЛАСИФІКАЦІЙНИХ ПОШУКОВИХ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ РОДОВИЩ КОРИСНИХ КОПАЛИН У НИНІШНІЙ УКРАЇНІ	96

О НЕКОТОРЫХ СТРАТОТИПАХ ДОКИЕВСКОГО ПАЛЕОГЕНА ДОНБАССА

Удовиченко Н.И.

ЛНУ имени Тараса Шевченко

Аннотация: Рассмотрены стратотипы сборнайских и хрестовских слоев палеогена Донбасса. Зубы акул из них указывают на лютетский возраст. Это не соответствует существующей стратиграфической схеме.

Ключевые слова: Донбасс, палеоген, сборнайские и хрестовские слои.

A STRATOTYPS FROM THE PREKYIV PALEOGENE OF DONETS BASIN

Udovichenko N.I.

Luhansk Taras Shevchenko National University

Summary: The Stratotyps of Sbornaya and Hrestovaya beds from Donets Basin is described. Shark teeth of them testify to the lutetian age. This does not match the existing stratigraphic scheme.

Keywords: Donets Basin, Paleogene, Sbornaya and Hrestovaya beds.

В настоящее время для Донбасса рабочей является стратиграфическая схема 1993 года [4]. Деление докиевского палеогена в ней полностью заимствовано из работы С.А. Мороза и Э.Б. Савроня 1975 г. [2]. Небольшие изменения коснулись только датировок роговских и белореченских слоев, которые в схеме отнесены к лютету, а не к ипру, как считал С.А. Мороз.

Стратотипический разрез сборнайских и хрестовских слоев расположен северо-восточнее станции Сборная Лутугинского района Луганской области в старом песчаном карьере. Здесь, на размытой поверхности верхнекампанского писчего мела с галечником в основании залегает толща мощностью 6-8 м светлых глауконитово-кварцевых скрытослоистых песков с линзовидными прослоями песчаников. В нижней части, преимущественно в песчаниках, содержатся многочисленные ядра и отпечатки моллюсков, другие органические остатки. По данным моллюсков сборнайские слои датированы поздним палеоценом.

В этом же разрезе на размытой поверхности сборнайских песков залегает толща переслаивания косослоистых песков и песчаников, которую С.А. Мороз выделил в качестве стратотипа хрестовских слоев. Мощность их в карьере колеблется от 1,5 до 3,5 м. Возраст пород был установлен как раннеипрский по результатам изучения комплекса моллюсков.

В недавно открытом песчаном карьере, расположенном на левом склоне долины р. Ольховая возле водозабора Грушка (севернее пос. Георгиевка Лутугинского района), вскрыт разрез, очень близкий по своему строению к разрезу карьера Сборной. Расстояние между ними около 12 км. Сборнайские слои здесь залегают на размытой поверхности верхнемеловых мергелей с маломощным (до 0,10 м) галечником в основании. В нижней части сборнайских слоев собрана небольшая коллекция зубов акул, среди которых определены *Striatolamia macrota* (Ag.), *Striatolamia* sp.,

Carcharias sp., *Jaekelotodus robustus* (Ler.), *Macrorhizodus praecursor* (Ler.), *Carcharocles auriculatus* (Blainv). Комплекс имеет типичный эоценовый облик. Зубы последней формы очень близки к подвиду *C. auriculatus disauris* (Ag), который характерен для терминального ипра [1].

Разрез у с. Осиново Новопокровского района Луганской области рекомендован в качестве опорного для хрестовских слоев северных территорий [2]. К ним С.А.Мороз отнес всю песчаную толщу от контакта с верхним мелом и до зеленовато-серых алевритовых песчаников, которые он считал роговскими слоями. Из гравийно-галечниковых прослоев средней части этих песков нами получен представительный комплекс зубов акулорыб (около 30 видов), который позволяет датировать вмещающие породы ранним лютетом [5]. Близкие к нашим выводы ранее были получены В.П.Семеновым [3], который руководствовался только литологическими признаками.

Приведенные данные свидетельствуют о том, что стратотипы сборнайских и хрестовских слоев требуют серьезной ревизии. Прежде всего нужно дополнить их палеонтологическую характеристику за счет привлечения новых ортостратиграфических групп – наннопланктона, динопланктона, фораминифер, кремнистого микропланктона и др. Ревизии требует также ранее описанный палеонтологический материал, преимущественно моллюски. В процессе выполнения этой работы необходимо привлечь новые разрезы.

ПЕРЕЧЕНЬ ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Железко В.И. Эласмобранхии и стратиграфия палеогена Зауралья и Средней Азии/ В.И. Железко, В.А. Козлов // Материалы по стратиграфии и палеонтологии Урала/ Екатеринбург: УрО РАН, 1999. – 324 с.
2. Мороз С.А. Кайнозойские моря Донбасса/ С.А. Мороз, Э.Б. Савронь// К.: Вища школа, 1975. – 200 с.
3. Семенов В.П. Палеоген Воронежской антеклизы/ В.П. Семенов// Воронеж: изд-во Вор. ун-та, 1965. – 280 с.
4. Стратиграфические схемы фанерозойских образований Украины для геологических карт нового поколения. Графические приложения// К., 1993.
5. Удовиченко Н.И. Ихтиофауна и возраст палеогеновых песков в районе с. Осиново (Луганская область)/ Н.И.Удовиченко// Викопа фауна і флора України: палеоекологічний та стратиграфічний аспекти: Зб. наук. праць ІГН НАН України. – К., 2009. – С. 255-261.